

”קול קורא”:

קבוצת מחקר בנושא – בדיקות רפואיות, גופניות ונפשיות

המכון לחקר הפרופסיות, המרכז האקדמי פרס

בדיקות רפואיות, גופניות ונפשיות נוכחות מאוד בחיי היומיום שלנו. החל מבדיקות שגרה, בדיקות לצרכי העסקה, בדיקות לבחינת נזקי גוף ונפש, בדיקות לקראת גיוס, בדיקות לצרכים פורנזיים, בדיקות לעולים ולמהגרים. למעשה, בדיקות שונות משמשות עוד טרם לידתו של אדם ועד לאחר מותו. על התפקיד המרכזי של בדיקות ואבחונים יעיד השימוש הנרחב בהן בימי מגיפה: הבדיקות השונות לאיתור הנגיף, נתפסות כאחד הכלים המרכזיים לטיפול במשבר ולחזרה לשגרה. הפרופסיה הרפואית, והפרופסיונלים בתחומי הרפואה והבריאות, תופסים מקום של כבוד בהקשר זה. עיקר הבדיקות נערכות לפי בקשת או דרישת העוסקים/ות ברפואה, או נערכות על ידי בודקים/ות המשתייכים לענפי הרפואה והבריאות השונים.

לכל אחת מהבדיקות בכל אחד מההקשרים הללו, יש תפקיד – כגון, מניעת הפצת מחלות מידבקות, בחינת הסיכון החוזי של מבטחים, גילוי עבריינים, הבטחת כושרם של משתתפים בפעילויות מסוימות ועוד. חלק מאותם טעמים לביצוע הבדיקה הם רפואיים, חלקם ממוניים, חלקם נובעים מהצורך לקיים ניהול סיכונים של מבקש הבדיקה. כל אלו מעוררים שאלות אתיות ומשפטיות כבדות משקל. שאלות של איזונים, של נאמנות כפולה של הרופא הבודק, של סודיות רפואית ועוד. ואכן, המשפט והאתיקה תופסים תפקיד מרכזי באסדרה של הבדיקות השונות. אבל סרבדים עמוקים יותר, לבדיקות יש תפקידים מורכבים – מכוונים ובלתי מכוונים. מישל פוקו ורבים אחריו ובעקבותיו זיהו את הבדיקות ואת האבחון הרפואי ככלים מנרמלים, כאמצעי שליטה חברתי וכיוצא באלה. השימוש בבדיקות מעלה אפוא סוגיות סבוכות המחייבות עיון ובירור. זו גם מטרת קבוצת המחקר בנושא.

המכון לחקר הפרופסיות מבקש להקים קבוצת מחקר אשר תעסוק בסוגיות ובשאלות אלו, תוך דגש על הקשרים ויחסי הגומלין שבין הרפואה (המייצגת, יוצרת או מאפשרת את הפרקטיקות האבחוניות) ובין המשפט והאתיקה (כמסדירים או נמנעים מלהסדיר ולעסוק בפרקטיקות אלו). מטרת הקבוצה – להציג, לדון וללבן סוגיות הקשורות בפרקטיקות אבחוניות מנקודות מבט שונות – חברתיות, מגדריות, היסטוריות, משפטיות, ספרותיות ועוד.

קבוצת המחקר תקיים מפגש על בסיס חודשי או דו-שבועי, החל מחודש דצמבר 2021 ועד לחודש יוני 2022, באמצעות הזום, בו יוצגו מחקרים (בשילוב שונים) של חברות וחברי הקבוצה. חוקרות וחוקרים, מכלל הדיסציפלינות, אשר עוסקים או מבקשים לעסוק בסוגיות מחקריות אלו, מוזמנים לשלוח ביוגרפיה מקוצרת (עד עמוד) והצעת נושא להצגה (עד 350 מילים), עד ליום 28.11.2021, לפרופ' אייל כתבן, במייל drkatvan@gmail.com

*פתיחת קבוצת המחקר מותנית במספר משתתפים/מציגים מינימלי. ככל שתהיה היענות רבה ממספר מפגשי הקבוצה לשנה הקרובה, תיבחן אפשרות קיום כנס במקביל למפגשי הקבוצה. תיבחן גם אפשרות לפרסום משותף, ככל שתהיה היענות לכך, ובימה מתאימה.